

জযদেবকৃত গীতগোবিন্দং (অষ্টপদী)

হেপ্তেৰ্{{ ॥ গীতগোবিন্দং ॥}}

{{ ॥ শ্রীগোপালকথ্যানম্ ॥}}

যদ্যোপীবদনেন্দুমণ্ডনমভূংকস্তুরিকাপত্রকং

যল্লক্ষ্মীকুচশাতকুম্ভকলশে ব্যাগোচমিন্দীবরম্ ।

যন্নির্বাণবিধানসাধনবিধৌ সিদ্ধাঙ্গুনং যোগিনাং

তন্নঃ শ্যামলমাবিরস্তু হৃদয়ে কৃষ্ণাভিধানং মহঃ ॥ ১ ॥

{{ ॥ শ্রীজযদেবকথ্যানম্ ॥}}

রাধামনোরমরমাবরাসলীলা-

গানামৃতৈকভণিতং কবিরাজরাজম্ ।

শ্রীমাধবার্চনবিধাবনুরাগসদ্ব-

পদ্মাবতীপ্রিয়তমং প্রণতোহস্মি নিত্যম্ ॥ ২ ॥

শ্রীগোপালবিলাসিনী বলযসদ্রত্নাদিমুগ্ধাকৃতি

শ্রীরাধাপতিপাদপদ্মভজনানন্দাশ্চিমলোহনিশম্ ॥

লোকে সৎকবিরাজরাজ ইতি যঃ খ্যাতো দযাস্তোনিধিঃ

তং বন্দে জযদেবসদ্বুরুমহং পদ্মাবতীবল্লভম্ ॥ ৩ ॥

।তি

८ह॒ष्टेर्{॥ प्रथमः सर्गः ॥}

{॥ सामोददामोदरः ॥}

मेघैर्मेघुरमम्बरं वनभुवः श्यामास्तमालद्रुमै-

नञ्जं भीरुरयं त्वमेव तदिमं राधे गृहं प्रापय ।

इत्थं नन्दनिदेशितश्चलितयोः प्रत्यक्षकुङ्कुद्रुमं

राधामाधवयोर्ययन्ति यमुनाकूले रहःकेलयः ॥ १ ॥

वान्देवताचरितचित्रितचित्तसद्मा

पद्मावतीचरणचारणचक्रवती ।

श्रीवासुदेवरतिकेलिकथासमेत-

मेतं करोति जयदेवकविः प्रबन्धम् ॥ २ ॥

वाचः पल्लवयतुमापतिधरः सन्दर्भशुद्धिं गिरां

जानीते जयदेव एव शरणः श्लाघ्यो दुःखहृते ।

शृङ्गारोत्तरसंप्रमेयरचनैराचार्यगोवर्धन-

स्पर्धी कोऽपि न विश्रुतः श्रुतिधरो धोयी कविश्चापतिः ॥ ३ ॥

यदि हरिस्मरणे सरसं मनो

यदि विलासकलासु कुतूहलम् ।

मधुरकोमलकान्तपदावलीं

शृणु तदा जयदेवसरस्वतीम् ॥ ४ ॥

{॥ गीतम् १ ॥}

प्रलयपयोधिजले धृतवानसि वेदम् ।

विहितवहित्रचरित्रमथेदम् ॥

केशव धृतमीनशरीर जय जगदीश हरे ॥ १ ॥

स्फितिर्विपुलतरे तव तिष्ठति पृष्ठे ।

धरणिधरणकिञ्चक्रगतिष्ठे ॥

केशव धृतकच्छपरूप जय जगदीश हरे ॥ २ ॥

वसति दशनशिखरे धरणी तव लग्ना ।

शशिनि कलङ्ककलेव निमग्ना ॥

केशव धृतसूकररूप जय जगदीश हरे ॥ ३ ॥

तव करकमलवरे नखमद्भुतशृङ्गम् ।

दलितहिरण्यकशिपुतनुभृङ्गम् ॥

केशव धृतनरहरिरूप जय जगदीश हरे ॥ ४ ॥

ह्रलयसि विक्रमणे बलिमद्भुतवामन ।

पदनखनीरजनितजनपावन ॥

केशव धृतवामनरूप जय जगदीश हरे ॥ ५ ॥

ऋत्रियरुधिरमये जगदपगतपापम् ।

स्नपयसि पयसि शमितभवतापम् ॥

केशव धृतभृगुपतिरूप जय जगदीश हरे ॥ ६ ॥

वितरसि दिक्छुरणे दिक्पतिकमनीयम् ।

दशमुखमौलिवलिं रमणीयं ॥

केशव धृतरामशरीर जय जगदीश हरे ॥ ७ ॥

वहसि वपुषि विशदे वसनं जलदाभम् ।

हलहतिभीतिमिलितयमुनाभम् ॥

केशव धृतहलधररूप जय जगदीश हरे ॥ ८ ॥

निन्दति यज्जविधेरहं श्रुतिजातम् ।

सदयहृदयदर्शितपशुघातम् ॥

কেশব ধৃতবুদ্ধশরীর জয় জগদীশ হরে ॥ ৯ ॥

শ্লেচ্ছনিবহনিধনে কলযসি করবালম্ ।

ধূমকেতুমিব কিমপি করালম্ ॥

কেশব ধৃতকঙ্কিশরীর জয় জগদীশ হরে ॥ ১০ ॥

শ্রীজয়দেবকবেরিদমুদিতমুদারম্ ।

শৃণু সুখদং শুভদং ভবসারম্ ॥

কেশব ধৃতদশবিধরূপ জয় জগদীশ হরে ॥ ১১ ॥

বেদানুদধরতে জগন্নিবহতে ভূগোলমুদ্বিভ্রতে

দৈত্যং দারযতে বলিং ছলযতে ক্ষত্রক্ষয়ং কুব্ধতে ।

পৌলস্ত্যং জয়তে হলং কলযতে কারুণ্যমাতষ্মতে

শ্লেচ্ছানুর্চ্ছযতে দশাকৃতিকৃতে কৃষ্ণায় তুভ্যং নমঃ ॥ ৫ ॥

{॥ গীতম্ ২ ॥}

শ্রিতকমলাকুচমণ্ডল ধৃতকুণ্ডল এ ।

কলিতললিতবনমাল জয় জয়দেব হরে ॥ ১ ॥

দিনমণিমণ্ডলমণ্ডন ভবখণ্ডন এ ।

মুনিজনমানসহংস জয জযদেব হরে ॥ ২ ॥

কালিযবিষধরভঙ্গন জনরঙ্গন এ ।

যদুকুলনলিনদিনেশ জয জযদেব হরে ॥ ৩ ॥

মধুমুরনরকবিনাশন গরুডাসন এ ।

সুরকুলকেলিনিদান জয জযদেব হরে ॥ ৪ ॥

অমলকমলদললোচন ভবমোচন এ ।

ত্রিভুবনভবননিধান জয জযদেব হরে ॥ ৫ ॥

জনকসুতাকৃতভূষণ জিতদূষণ এ ।

সমরশমিতদশকণ্ঠ জয জযদেব হরে ॥ ৬ ॥

অভিনবজলধরসুন্দর ধৃতমন্দর এ ।

শ্রীমুখচন্দ্রচকোর জয জযদেব হরে ॥ ৭ ॥

শ্রীজযদেবকবেরিদং কুরুতে মুদম্ এ ।

মঙ্গলমুজ্জ্বলগীতং জয জযদেব হরে ॥ ৮ ॥

পদ্মাপযোধরতটীপরিরন্তলগ্ন-

কাশ্মীরমুদ্রিতমুরো মধুসূদনস্য ।

ব্যক্তানুরাগমিব খেলদনঙ্গাখেদ-

স্বেদাস্থপূরমনুপূরযতু প্রিয়ং বঃ ॥ ৬ ॥

বসন্তে বাসন্তীকুসুমসুকুমারৈরবযবৈ-

ভ্রমন্তীং কান্তারে বহুবিহিতকৃষ্ণানুসরণাম্ ।

অমন্দং কন্দর্পজ্বরজনিতচিন্তাকুলতয়া

বলদ্বাধাং রাধাং সরসমিদমুচে সহচরী ॥ ৭ ॥

{ ॥ গীতম্ ৩ ॥ }

ললিতলবঙ্গলতাপরিশীলনকোমলমলযসমীরে ।

মধুকরনিকরকরম্বিতকোকিলকূজিতকুঞ্জকুটীরে ॥

বিহরতি হরিরিহ সরসবসন্তে

নৃত্যতি যুবতিজনেন সমং সখি বিরহিজনস্য দূরন্তে ॥ ১ ॥ বিহরতি

উন্মদমদনমনোরথপথিকবধূজনজনিতবিলাপে ।

অলিকুলসংকুলকুসুমসমূহনিরাকুলবকুলকলাপে ॥ ২ ॥ বিহরতি

মৃগমদসৌরভরভসবশংবদনবদলমালতমালে ।

যুবজনহৃদযবিদারণমনসিজনখরুচিকিংশুকজালে ॥ ৩ ॥ বিহরতি

মদনমহীপতিকনকদণ্ডরুচিকেসরকুসুমবিকাসে ।

মিলিতশিলীমুখপাটলিপটলকৃতস্মরতৃণবিলাসে ॥ ৪ ॥ বিহরতি

বিগলিতলজ্জিতজগদবলোকনতরুণকরুণকৃতহাসে ।

বিরহিনিকুস্তনকুস্তমুখাকৃতিকেতকদন্তুরিতাশে ॥ ৫ ॥ বিহরতি

মাধবিকাপরিমলললিতে নবমালিকজাতিসুগন্ধৌ ।

মুনিমনসামপি মোহনকারিণি তরুণাকারণবন্ধৌ ॥ ৬ ॥ বিহরতি

স্মুরদতিমুক্তলতাপরিরস্তমুকুলিতপুলকিতচূতে ।

বৃন্দাবনবিপিনে পরিসরপরিগতযমুনাজলপূতে ॥ ৭ ॥ বিহরতি

শ্রীজয়দেবভণিতমিদমুদযতি হরিচরণস্মৃতিসারম্ ।

সরসবসন্তসমযবনবর্ণনমনুগতমদনবিকারম্ ॥ ৮ ॥ বিহরতি

দরবিদলিতমল্লীবল্লিচঞ্চুৎপরাগ-

প্রকটিতপটবাসৈর্বাসয়ন্ কাননানি ।

ইহ হি দহতি চেতঃ কেতকীগন্ধবন্ধুঃ

প্রসরদসমবাণপ্রাণবদগন্ধবাহঃ ॥ ৮ ॥

উন্মীলন্যধুগন্ধলুপ্তমধুপব্যাদৃতচূতাঙ্কুর-

ক্রীডংকাকিলকাকলীকলরবৈরুদগীর্ণকর্ণজ্বরাঃ । var - কলৈঃ

নীযন্তে পথিকৈঃ কথং কথমপি ধ্যানাবধানক্ষণ-

प्राप्तप्राणसमासमागमरसोल्लासैरमी वासराः ॥ ९ ॥

अनेकनारीपरिरञ्जसञ्जम-

स्फुरन्नोहारिविलासलालसम् ।

मुरारिमारादुपदर्शयन्त्यसौ

सखीसमङ्गं पुनराह राधिकाम् ॥ १० ॥

{॥ गीतम् ४ ॥}

चन्दनचर्चितनीलकलेवरपीतवसनवनमाली ।

केलिचलन्निगुणलमणितगुणगुणस्मितशाली ॥

हरिहरिमुखवधूनिकरे

विलासिनि विलसति केलिपरे ॥ १ ॥

पीनपयोधरभारभरेण हरिं परिरम्य सरागम् ।

गोपवधूरनुगायति काचिदुदङ्घितपङ्कमरागम् ॥ २ ॥ हरिहरि

कापि विलासविलोलविलोचनखेलनजनिमनोजम् ।

ध्यायति मुखवधूरधिकं मधुसूदनवदनसरोजम् ॥ ३ ॥ हरिहरि

कापि कपोलतले मिलिता लपितुं किमपि श्रुतिमूले ।

चारु चूचुष नितम्बवती दयितं पुलकैरनुकूले ॥ ४ ॥ हरिहरि

কেলিকলাকুতুকেন চ কাচিদমুং যমুনাজলকূলে ।

মঞ্জুলবঞ্জুলকুঞ্জগতং বিচকর্ষ করেণ দ্বকূলে ॥ ৫ ॥ হরিরিহ

করতলতালতরলবলযাবলিকলিতকলস্বনবংশে ।

রাসরসে সহ নৃত্যপরা হরিণা যুবতিঃ প্রশশংসে ॥ ৬ ॥ হরিরিহ

প্লিষ্যতি কামপি চুস্বতি কামপি কামপি রমযতি রামাম্ ।

পশ্যতি সস্মিতচারুতরামপরামনুগচ্ছতি বামাম্ ॥ ৭ ॥ হরিরিহ var – পরাং

শ্রীজয়দেবকবেরিদমদ্রুতকেশবকেলিরহস্যম্ ।

বৃন্দাবনবিপিনে ললিতং বিতনোতু শুভানি যশস্যম্ ॥ ৮ ॥ হরিরিহ

বিশ্বেষামনুরঞ্জে জনযন্মানন্দমিন্দীবর-

শ্রেণীশ্যামলকোমলৈরুপনয়নৈঃপরিপূর্ণৈঃসবম্ ।

স্বচ্ছন্দং ব্রজসুন্দরীভিরভিতঃ প্রত্যঙ্গমালিঙ্কিতঃ

শৃঙ্গারঃ সখি মূর্তিমানিব মধৌ মুক্ধো হরিঃ ক্রীডতি ॥ ১১ ॥

অদ্যোৎসঙ্গবসদ্ভুজঙ্গকবলক্লেশাদিবেশাচলং var – নিত্যোৎসঙ্গ

প্রালেযপ্লবনেচ্ছ্যানুসরতি শ্রীখণ্ডশৈলানিলঃ ।

কিং চ স্নিগ্ধরসালমৌলিমুকুলান্যালোক্য হর্ষোদয়া-

দুগ্ধীলন্তি কুহুঃ কুহুরিতি কলোত্তলাঃ পিকানাং গিরঃ ॥ ১২ ॥

রাসোল্লাসভরণেবিভ্রমভূতামাভীরবামধ্রুবা-
মভ্যর্গে পরিরভ্য নির্ভরমুরঃ প্রেমাম্ভয়া রাধয়া ।
সাধু ত্বদনং সুধামযমিতি ব্যাহত্য গীতস্তুতি-
ব্যাজাদুট্টচুস্বিতস্মিতমনোহরী হরিঃ পাতু বঃ ॥ ১৩ ॥

॥ ইতি শ্রীগীতগোবিন্দে সামোদদামোদরো নাম প্রথমঃ সর্গঃ ॥

।তি

হেপ্তেৰ্{ ॥ দ্বিতীয়ঃ সর্গঃ ॥}

{ ॥ অক্লেশকেশবঃ ॥}

বিহরতি বনে রাধা সাধারণপ্রণয়ে হরৌ
বিগলিতনিজোংকষাদীর্ঘ্যাবশেন গতান্যতঃ ।
ক্ৰচিদপি লতাকুঞ্জে গুঞ্জন্মধুরতমগুলী-
মুখরশিখরে লীনা দীনাপ্যুবাচ রহঃ সখীম্ ॥ ১৪ ॥

{ ॥ গীতম্ ৫ ॥}

সংচরদধরসুধামধুরধ্বনিমুখরিতমোহনবংশম্ ।
চলিতদৃগঙ্গুলচঙ্গুলমৌলিকপোলবিলোলবতংসম্ ॥

রাসে হরিমিহ বিহিতবিলাসং
স্মরতি মনো মম কৃতপরিহাসম্ ॥ ১ ॥

চন্দ্রকচারুমযূরশিখণ্ডকমণ্ডলবলযিতকেশম্ ।

প্রচুরপূরন্দরধনুরনুরঞ্জিতমেদুরমুদिरसुवेशम् ॥ ২ ॥ রাসে হরিমিহ

গোপকদম্বনিতম্ববতীমুখচুম্বনলস্তিতলোভম্ ।

বন্ধুজীবমধুরাধরপল্লবমুল্লসিতস্মিতশোভম্ ॥ ৩ ॥ রাসে হরিমিহ

বিপুলপুলকভুজপল্লববলযিতবল্লবযুবতিসহস্রম্ ।

করচরণোরসি মণিগণভূষণকিরণবিভিন্নতমিস্রম্ ॥ ৪ ॥ রাসে হরিমিহ

জলদপটলচলদিন্দুবিনন্দকচন্দনতিলকললাটম্ ।

পীনঘনস্তনমণ্ডলমর্দননির্দয়হৃদয়কপাটম্ ॥ ৫ ॥ রাসে হরিমিহ var – পীনপয়োধরপরিসর

মণিময়মকরমনোহরকুণ্ডলমণ্ডিতগণ্ডমুদারম্ ।

পীতবসনমণুগতমুনিমণুজসুরাসুরবরপরিবারম্ ॥ ৬ ॥ রাসে হরিমিহ

বিশদকদম্বতলে মিলিতং কলিকলুষভযং শমযন্তম্ ।

মামপি কিমপি তরঙ্গদনঙ্গদৃশা মনসা রমযন্তম্ ॥ ৭ ॥ রাসে হরিমিহ var – বপুষা

শ্রীজযদেবভণিতমতিসুন্দরমোহনমধুরিপুরুষম্ ।

হরিচরণস্মরণং প্রতি সম্প্রতি পুণ্যবতামনুরূপম্ ॥ ৮ ॥ রাসে হরিমিহ

গণযতি গুণগ্রামং ভ্রামং ভ্রমাদপি নেহতে

বহতি চ পরিতোষণং দোষণং বিমুঞ্চতি দূরতঃ ।

যুবতিষু বলন্তুলে কুলে বিহারিণি মাং বিনা

পুনরপি মনো বামং কামং করোতি করোমি কিম্ ॥ ১৫ ॥

{॥ গীতম্ ৬ ॥}

নিভৃতনিকুঞ্জগৃহং গত্যা নিশি রহসি নিলীয বসন্তম্ ।

চকিতবিলোকিতসকলদিশা রতিরভসরসেন হসন্তম্ ॥

সখি হে কেশিমথনমুদারম্

রময মযা সহ মদনমনোরথভাবিতযা সবিকারম্ ॥ ১ ॥

প্রথমসমাগমলজ্জিতযা পটুচাটুশতৈরনুকূলম্ ।

মৃদুমধুরস্মিতভাষিতযা শিথিলীকৃতজধনদুকূলম্ ॥ ২ ॥ সখি হে

কিসলযশযননিবেশিতযা চিরমুরসি মমৈব শযানম্ ।

কৃতপরিরস্তগচুস্বনযা পরিরভ্য কৃতধরপানম্ ॥ ৩ ॥ সখি হে

অলসনিমীলিতলোচনযা পুলকাবলিললিতকপোলম্ ।

শ্রমজলসকলকলেবরযা বরমদনমদাদতিলোলম্ ॥ ৪ ॥ সখি হে

কোকিলকলরবকুজিতযা জিতমনসিজতন্ত্রবিচারম্ ।

প্লথকুসুমাকুলকুন্তলযা নখলিখিতঘনস্তনভারম্ ॥ ৫ ॥ সখি হে

চরণগণিতমণিন্পুরযা পরিপূরিতসুরতবিতানম্ ।

মুখরবিশ্ৰলমেখলযা সকচগ্রহচুস্বনদানম্ ॥ ৬ ॥ সখি হে

রতিসুখসমযরসালসযা দরমুকুলিতনযনসরোজম্ ।

নিঃসহনিপতিতনুলতযা মধুসূদনমুদিতমনোজম্ ॥ ৭ ॥ সখি হে

শ্রীজযদেবভণিতমিদমতিশযমধুরিপুনিধুবনশীলম্ ।

সুখমুংকঠিতগোপবধুকথিতং বিতনোতু সলীলম্ ॥ ৮ ॥ সখি হে var - রাধিকযা

হস্তস্তুবিলাসবংশমন্ডুভ্রবল্লিমদল্লবী-

বৃন্দোৎসারিদৃগন্তবীক্ষিতমতিস্বেদার্দ্রগুণ্ডলম্ ।

মামুদ্বীক্ষ্য বিলক্ষিতং স্মিতসুধামুগ্ধাননং কাননে

গোবিন্দং ব্রজসুন্দরীগণবৃতং পশ্যামি হৃষ্যামি চ ॥ ১৬ ॥

দুরালোকস্তোকস্তবকনবকাশোকলতিকা-

বিকাসঃ কাসারোপবনপবনোহপি ব্যথযতি ।

অপি ভ্রাম্যদ্ভৃঙ্গীরণিতরমণীযা ন মুকুল-

প্রসূতিশ্চূতানাং সখি শিখরিণীযং সুখযতি ॥ ১৭ ॥

সাকূতস্মিতমাকুলাকুলগলদধস্মিল্লমুল্লাসিত-

ভ্রুবল্লীকমলীকদর্শিতভুজামূলার্ধপৃষ্ঠস্তনম্ ।

গোপীনাং নিভৃতং নিরীক্ষ্য গমিতাকাঙ্ক্ষশ্চিরং চিন্তয-

नन्तुर्मुन्धमनोहरो हरतु वः क्लेशं न वः केशवः ॥ १८ ॥

॥ इति गीतगोविन्दे अक्लेशकेशवो नाम द्वितीयः सर्गः ॥

।ति

८हण्डेर्{॥ तृतीयः सर्गः ॥}

{॥ मुक्कमधुसूदनः ॥}

कंसारिरपि संसारवासनावन्धश्चलाम् ।

राधामाधाय हृदये तत्याज ब्रजसुन्दरीः ॥ १९ ॥

इतस्ततस्तामनुसृत्य राधिका-

मनङ्गबाणव्रणथिन्नमानसः ।

कृतानुतापः स कलिन्दनन्दिनी-

तटास्तकुण्डे निषसाद माधवः ॥ २० ॥

{॥ गीतम् १ ॥}

मामियं चलिता बिलोक्य वृतं बधूनिचयेन ।

सापराधतया मयापि न वारितातिभयेन ॥

हरिहरि हतादरतया गता सा गता कुपितेव ॥ १ ॥

किं करिष्यति किं वदिष्यति सा चिरं विरहेण ।

किं धनेन जनेन किं मम जीवनेन गृहेण ॥ २ ॥ हरिहरि

চিন্ত্যামি তদাননং কুটিলদ্রু কোপভরেণ ।

শোণপদ্মমিবোপরি ভ্রমতাকুলভ্রমরেণ ॥ ৩ ॥ হরিহরি

তামহং হৃদি সংগতামনিশং ভৃশং রময়ামি ।

কিং বনেহনুসরামি তামিহ কিং বৃথা বিলপামি ॥ ৪ ॥ হরিহরি

তস্মি ত্বিন্নমসূযয়া হৃদযং তবাকলয়ামি ।

তন্ন বেদ্মি কুতো গতাসি ন তেন তেহনুনয়ামি ॥ ৫ ॥ হরিহরি

দৃশ্যসে পুরতো গতাগতমেব তে বিদধাসি ।

কিং পুরেব সমস্ত্রমং পরিরস্ত্রণং ন দদাসি ॥ ৬ ॥ হরিহরি

ক্ষম্যতামপরং কদাপি তবেদৃশং ন করোমি ।

দেহি সুন্দরি দর্শনং মম মন্থথেন দুনোমি ॥ ৭ ॥ হরিহরি

বর্ণিতং জয়দেবকেন হরেরিদং প্রবণেন ।

কিন্দুবিল্বসমুদ্রসম্ভবরোহিণীরমণেন ॥ ৮ ॥ হরিহরি

কুবলযদলশ্রেণী কণ্ঠে ন সা গরলদ্ব্যতিঃ

হৃদি বিসলতাহারো নাযং ভূজঙ্গমনাযকঃ ।

মলযজরজো নেদং ভস্ম প্রিয়ারহিতে মযি

প্রহর ন হরভ্রান্ত্যানঙ্গ ক্রুধা কিমু ধাবসি ॥ ২১ ॥

পাগৌ মা কুরু চূতসায়কমমুং মা চাপমারোপয
ক্ৰীডানিৰ্জিতবিশ্বমূৰ্ছিতজনাঘাতেন কিং পৌৰুষম্ ।
তস্যা এব মৃগীদৃশো মনসিজপ্ৰেঙ্খংকটাক্ষাশুগ-
শ্ৰেণীজৰ্জরিতং মনাগপি মনো নাদ্যাপি সংধুম্ভতে ॥ ২২ ॥

ভূচাপে নিহিতঃ কটাক্ষবিশিখো নিৰ্মাতু মৰ্মব্যথাং
শ্যামাত্মা কুটিলঃ করোতু কবরীভারোহপি মারোদ্যমম্ ।
মোহং তাবদযং চ তন্নি তনুতাং বিশ্বাধরো রাগবান্
সদ্বৃত্তস্তনমণ্ডলস্তব কথং প্রাণৈর্মম ক্ৰীডতি ॥ ২৩ ॥

তানি স্পর্শসুখানি তে চ তরলস্নিগ্ধা দৃশোবিভ্রমা-
স্তদ্বজ্জ্বাস্বজসৌরভং স চ সুধাস্যন্তিগিরাং বক্রিমা ।
সা বিশ্বাধরমাধুরীতি বিষয়াসঞ্জেহপি চেন্নানসং
তস্যাং লগ্নসমাধি হস্ত বিরহব্যাদিঃ কথং বৰ্ধতে ॥ ২৪ ॥

ভূপল্লবং ধনুরপাঙ্গতরঙ্গিতনি var - ভূবল্লরিধনু
বাণা গুণঃ শ্রবণপালিরিতি স্মরেণ ।
অস্যামনঙ্গজযজঙ্গমদেবতায়াং
অস্ত্রাণি নিৰ্জিতজগন্তি কিমপিতানি ॥ ২৫ ॥

তির্যক্ৰ্ণবিলোলমৌলিতরলোত্তংসস্য বংশোচ্চলদ্-
গীতিস্থানকৃতাবধানললনালক্ষ্মৈর্ন সংলক্ষিতাঃ ।

सम्बुद्धे मधुसूदनस्य मधुरे राधामुखेन्दौ मृदु-

स्पन्दं कन्दलितान्शिचरं ददतु वः क्षेमं कटाक्षार्मयः ॥ २७ ॥

॥ इति श्रीगितगोविन्दे मुक्कमधुसूदनो नाम तृतीयः सर्गः ॥

इति

चहण्डेर्{॥ चतुर्थः सर्गः ॥}

{॥ मुक्कमधुसूदनः ॥}

यमुनातीरवानीरनिकुण्डे मन्दमास्थितम् ।

प्राह प्रेमभरोद्धान्तं माधवं राधिकासखी ॥ २९ ॥

{॥ गीतम् ८ ॥}

निन्दति चन्दनमिन्दुकिरणमनु विन्दति खेदमधीरम् ।

व्यालनिलयमिलनेन गरलमिव कलयति मलयसमीरम् ॥

माधव मनसिजविशिखभयादिव भावनया ह्वयि लीना

सा विरहे तव दीना ॥ १ ॥

अविरलनिपतितमदनशरादिव भवदवनाय विशालम् ।

स्वहृदयमर्मणी वर्म करोति सजलनलिनीदलजालम् ॥ २ ॥ सा विरहे तव दीना

कुसुमविशिखशरतल्लमनल्लविलासकलाकमनीयम् ।

व्रतमिव तव परिरस्तसुखाय करोति कुसुमशयनीयम् ॥ ३ ॥ सा विरहे तव दीना

বহতি চ গলিতবিলোচনজলভরমাননকমলমুদারম্ । var – বিগলিতলোচন
বিধুমিব বিকটবিধুস্তদন্তদলনগলিতামৃতধারম্ ॥ ৪ ॥ সা বিরহে তব দীনা

বিলিখতি রহসি কুরঙ্গমদেন ভবন্তমসমশরভূতম্ ।

প্রণমতি মকরমণ্ডো বিনিধায় করে চ শরং নবচূতম্ ॥ ৫ ॥ সা বিরহে তব দীনা

প্রতিপদমিদমপি নিগততি মাধব তব চরণে পতিতাহম্ ।

ত্বয়ি বিমুখে ময়ি সপদি সুধানিধিরপি তনুতে তনুদাহম্ ॥ ৬ ॥ সা বিরহে তব দীনা

ধ্যানলয়েন পুরঃ পরিকল্প্য ভবন্তমতীব দুরাপম্ ।

বিলপতি হসতি বিষীদতি রোদিতি চঞ্চতি মুঞ্চতি তাপম্ ॥ ৭ ॥ সা বিরহে তব দীনা

শ্রীজয়দেবভণিতমিদমধিকং যদি মনসা নটনীয়ম্ ।

হরিবিরহাকুলবল্লবযুবতিসখীবচনং পঠনীয়ম্ ॥ ৮ ॥ সা বিরহে তব দীনা

আবাসো বিপিণায়তে প্রিয়সখীমালাপি জালাযতে

তাপোহপি শ্বসিতেন দাবদহনজ্বালাকলাপায়তে ।

সাপি ত্বদ্বিরহেণ হন্ত হরিণীরূপায়তে হা কথং

কন্দর্পোহপি যমায়তে বিরচয়ৎশাদূলবিক্রীড়িতম্ ॥ ২৮ ॥

{॥ গীতম্ ৯ ॥}

স্তনবিনিহিতমপি হারমুদারম্ ।

सा मनुते कृशतनुरतिभारम् ॥

राधिका विरहे तव केशव ॥ १ ॥

सरसमसृगमपि मलयजपङ्कम् ।

पश्याति विषमिव वपुषि सशङ्कम् ॥ २ ॥ राधिका

श्वसितपवनमनुपमपरिणहम् ।

मदनदहनमिव बहति सदाहम् ॥ ३ ॥ राधिका

दिशि दिशि किरति सजलकण्डालम् ।

नयननलिनमिव विगलितनालम् ॥ ४ ॥ राधिका

नयनविषयमपि किसलयतल्लम् ।

कलयति विहितहृताशविकल्लम् ॥ ५ ॥ राधिका

त्यजति न पाणितलेन कपोलम् ।

बालशशिनमिव सायमलोलम् ॥ ६ ॥ राधिका

हरिरिति हरिरिति जपति सकामम् ।

विरहविहितमरणेन निकामम् ॥ ७ ॥ राधिका

श्रीजयदेवभगिनिमिति गीतम् ।

सुखयतु केशवपदमुपनीतम् ॥ ८ ॥ राधिका

सा रोमाञ्छति सीङ्करोति बिलपत्यङ्गुपते ताम्यति

ध्यायत्युद्धमति प्रमीलति पतत्युद्याति मूर्च्छत्यपि ।

एतावत्यतनुद्धरे वरतनुज्जीवेन्न किं ते रसात्

स्वैर्दयप्रतिम प्रसीदसि यदि त्यज्जोह्यन्याथा नान्तकः ॥ २९ ॥ var – त्यज्जान्यथान्यङ्परम्

स्मरातुराङ् दैवतवैद्यहृद्य

तृदङ्गसङ्गामृतमात्रसाध्याम् ।

विमुक्तबाधाङ् कुरुषे न राधा-

मुपेन्द्र वज्रादपि दारुणोहसि ॥ ३१ ॥

कन्दर्पञ्जरसङ्गञ्जरस्तुरतनोराश्चर्यमस्याश्चिरं var – सङ्गञ्जरातुरतनोरथार्थमस्याश्चिरं

चेतश्चन्दनचन्द्रमःकमलिनीचिन्तासु संताम्यति ।

किंतु क्लान्तिवशेन शीतलतनुं त्वामेकमेव प्रियं

ध्यायन्ती रहसि स्थिता कथमपि ऋणा ऋणं प्राणिति ॥ २९ ॥

ऋणमपि विरहः पुरा न सेहे

नयननिमीलनखिलया यथा ते ।

श्वसिति कथमसौ रसालशाखां

चिरविरहेण विलोक्य पुष्पिताग्राम् ॥ ३२ ॥ var – विरहेहपि

वृष्टिव्याकुलगोकुलावनरसाद्वृत्त्य गोवर्धनं

विभ्रद्वल्लववल्लभाभिरधिकानन्दाक्षिरं चुम्बितः ।

दर्पेणैव तदर्पिताधरतटीसिन्दूरमुद्राङ्गितो

बाह्वर्गोपपतेस्तनोतु भवतां श्रेयांसि कंसद्विषः ॥ ७७ ॥

॥ इति गीतगोविन्दे शिङ्खमाधवो नाम चतुर्थः सर्गः ॥

इति

ॐ हस्तैर्{॥ पञ्चमः सर्गः ॥}

{॥ साकाङ्क्षपुङ्गरीकाङ्क्षः ॥}

अहमिह निवसामि याहि राधामनूनय मद्बचनेन चानयेथाः ।

इति मधुरिपुणा सखी नियुक्ता स्वयमिदमेतत् पुनर्जगद राधाम् ॥ ७८ ॥

{॥ गीतम् १० ॥}

बहति मलयसमीरे मदनमुपनिधाय ।

स्फुटति कुसुमनिकरे विरहिहृदयदलनाय ॥

तव विरहे वनमाली सखि स्रीदति ॥ १ ॥

दहति शिशिरमयूखे मरणमनूकरोति ।

पतति मदनविशिखे विलपति विकलतरोहति ॥ २ ॥ तव विरहे

ध्वनति मधुपसमूहे श्रवणमपि दधाति ।

মনসি বলিতবিরহে নিশি নিশি রুজমুপযাতি ॥ ৩ ॥ তব বিরহে

বসতি বিপিনবিতানে ত্যজতি ললিতধাম ।

লুঠতি ধরশিশ্যনে বহু বিলপতি তব নাম ॥ ৪ ॥ তব বিরহে

রণতি পিকসমুদায়ে প্রতিদিশমনুযাতি ।

হসতি মনুজনিচয়ে বিরহমপলপতি নেতি ॥ ৫ ॥ তব বিরহে

স্মরতি কলরবরাবে স্মরতি ভণিতমেব ।

তব রতিসুখবিভবে বহুগণযতি গুণমতীব ॥ ৬ ॥ তব বিরহে

ত্বদভিদশুভদমাসং বদতু নরি শৃণোতি ।

তমপি জপতি সরসং পরযুবতিষু ন রতিমুপৈতি ॥ ৭ ॥ তব বিরহে

ভণতি কবিজয়দেবে বিরহিবিলসিতেন ।

মনসি রভসবিভবে হরিরুদযতু সুকৃতেন ॥ ৮ ॥ তব বিরহে

পূর্বং যত্র সমং ত্বয়া রতিপতেরাসাদিতঃ সিদ্ধয-

স্তস্মিন্বেব নিকুঞ্জমন্মথমহাতীর্থে পুনর্মাধবঃ ।

ধ্যাযংস্ত্বামনিশং জপন্নপি তবৈবালাপমন্ত্রাবলীং

ভূয়স্ত্বংকুচকুস্তনির্ভরপরীরস্তামৃতং বাঞ্ছতি ॥ ৩৫ ॥

{॥ গীতম্ ১১ ॥}

রতিসুখসারে গতমভিসারে মদনমনোহরবেশম্ ।
ন কুরু নিতম্বিনি গমনবিলম্বনমনুসর তং হৃদযেশম্ ॥

ধীরসমীরে যমুনাতীরে বসতি বনে বনমালী
গোপীপীনপযোধারমর্দনচঞ্চলকরযুগশালী ॥ ১ ॥

নাম সমেতং কৃতসংকেতং বাদযতে মৃদুবেণুম্ ।
বহু মনুতে ননু তে তনুসংগতপবনচলিতমপি রেণুম্ ॥ ২ ॥ ধীরসমীরে var – তনু

পততি পত্রে বিচলতি পত্রে শঙ্কিতভবদুপযানম্ ।
রচয়তি শযনং সচকিতনয়নং পশ্যতি তব পন্থানম্ ॥ ৩ ॥ ধীরসমীরে

মুখরমধীরং ত্যজ মঞ্জীরং রিপুমিব কেলিসুলোলম্ ।
চল সখি কুঞ্জং সতিমিরপুঞ্জং শীলয নীলনিচোলম্ ॥ ৪ ॥ ধীরসমীরে

উরসি মুরারেরুপহিতহারে ঘন ইব তরলবলাকে ।
তডিদিব পীতে রতিবিপরীতে রাজসি সুকৃতবিপাকে ॥ ৫ ॥ ধীরসমীরে

বিগলিতবসনং পরিহৃতরসনং ঘটয জঘনমপিধানম্ ।
কিসলযশযনে পঙ্কজনযনে নিধিমিব হর্ষনিদানম্ ॥ ৬ ॥ ধীরসমীরে

हरिरभिमानी रजनिरिदानीमियमपि याति विरामम् ।

कुरु मम वचनं सत्वररचनं पूरय मधुरिपुकामम् ॥ ७ ॥ धीरसमीरे

श्रीजयदेवे कृतहरिसेवे भगति परमरमणीयम् ।

प्रमुदितहृदयं हरिमतिसदयं नमत सुकृतकमनीयम् ॥ ८ ॥ धीरसमीरे

विकिरति मुखः श्वासानाशाः पुरो मुखरीक्षते

प्रविशति मुखः कुङ्कुं गुङ्गुलुर्वह ताम्यति ।

रचयति मुखः शय्यां पर्याकुलं मुखरीक्षते

मदनकदनक्लान्तः कान्ते प्रियस्तव वर्तते ॥ ७६ ॥

द्वयाम्येन समं समग्रमधुना तिग्मांशुरस्तं गतो

गोविन्दस्य मनोरथेन च समं प्राप्तं तमः सान्द्रताम् ।

कोकानां करुणस्वनेन सदृशी दीर्घा मदभ्यर्थना

तनुक्ते विफलं विलम्बनमसौ रम्योऽभिसारम्भः ॥ ७७ ॥

आश्लेषादनु चूषणादनु नखोश्लेखादनु श्वान्तज-

प्रोद्बोधादनु सञ्जमादनु रतारञ्जादनु प्रीतयोः ।

अन्यार्थं गतयोर्ब्रह्मलिलितयोः सञ्जायैर्जानतो-

दम्पत्योरिह को न को न तमसि ब्रीडाविमिश्रो रसः ॥ ७८ ॥

सत्तयचकितं विन्यस्यन्तीं दृशौ तिमिरे पथि

প্রতিতরু মুহুঃ স্থিত্বা মন্দং পদানি বিতম্বতীম্ ।
কথমপি রহঃ প্রাপ্তামজৈরনজাতরজিভিঃ
সুমুখি সুভগঃ পশ্যন্ত ত্বামুপৈতু স্বতার্থতাম্ ॥ ৩৯ ॥

রাধামুন্দমুখারবিন্দমধুপম্ভৈলোক্যমৌলিস্থলী
নেপথ্যোচিতনীলরত্নমবনীভারাবতারক্ষমঃ ।
স্বচ্ছন্দং ব্রজসুন্দরীজনমনস্তোষপ্রদোষশ্চিরং
কংসধ্বংসনধুমকেতুরবতু ত্বাং দেবকীনন্দনঃ ॥ ৪০ ॥

॥ ইতি শ্রীগীতগোবিন্দেহভিসারিকবর্ণনে সাকাজ্জপুণ্ডরীকাক্ষো নাম

পঞ্চমঃ সর্গঃ ॥

।।তি

হেপ্তেৰ্{{ ॥ ষষ্ঠঃ সর্গঃ ॥}}

{{ ॥ কুণ্ঠবৈকুণ্ঠঃ ॥}}

অথ তাং গন্তুমশক্তাং চিরমনুরক্তাং লতাগৃহে দৃষ্ট্বা ।
তচ্ছরিতং গোবিন্দে মনসিজমন্দে সখী প্রাহ ॥ ৪১ ॥

{{ ॥ গীতম্ ১২ ॥}}

পশ্যতি দিশি দিশি রহসি ভবন্তম্ ।

তদধরমধুরমধুনি পিবন্তম্ ॥ var - ত্বদধর

नाथ हरे (जय नाथ हरे) सीदति राधा बासगृहे ॥ १ ॥

तुदभिसरणरभसेन बलन्ती ।

पतति पदानि कियन्ति चलन्ती ॥ २ ॥ नाथ हरे

विहितविशदविसकिसलयबलया ।

जीवति परमिह तव रतिकलया ॥ ३ ॥ नाथ हरे

मुहुरवलोकितमग्नलीला ।

मधुरिपुरहमिति भावनशीला ॥ ४ ॥ नाथ हरे

तुरितमुपैति न कथमभिसारम् ।

हरिरिति वदति सखीमनुवारम् ॥ ५ ॥ नाथ हरे

श्लिष्यति चूषति जलधरकलम् ।

हरिरुपगत इति तिमिरमनलम् ॥ ६ ॥ नाथ हरे

भवति बिलम्बिनि विगलितलज्जा ।

बिलपति रोदिति बासकसज्जा ॥ ७ ॥ नाथ हरे

श्रीजयदेवकवेरिदमुदितम् ।

रसिकजनं तनुतामतिमुदितम् ॥ ८ ॥ नाथ हरे

বিপুলপুলকপালিঃ স্ফীতসীংকারমন্ত-

র্জনিতজডিমকাকুব্যাকুলং ব্যাহরন্তী ।

তব কিতব বিধায়ামন্দকন্দপচিত্তাং var - বিধত্তে মন্দ

রসজলধিনিমগ্না ধ্যানলগ্না মৃগাক্ষী ॥ ৪২ ॥

অঙ্গেষুভরণং করোতি বহুশঃ পত্রেহপি সংচারিণি

প্রাপ্তং ত্বাং পরিশঙ্কতে বিতনুতে শয্যাং চিরং ধ্যায়তি ।

ইত্যাকল্পবিকল্পতল্পরচনাসংকল্পলীলাশত-

ব্যাসক্তাপি বিনা ত্বয়া বরতনুর্নৈষা নিশাং নেষ্যতি ॥ ৪৩ ॥

কিং বিশ্রাম্যসি কৃষ্ণভোগিভবনে ভাগীরভূমীরুহি

ভ্রাতর্যাহি ন দৃষ্টিগোচরমিতঃ সানন্দনন্দাম্পদম্ ।

রাধায়া বচনং তদধ্বগমুখানন্দান্তিকে গোপতো

গোবিন্দস্য জয়তি সাযমতিথিপ্রাশস্ত্যগভা গিরঃ ॥ ৪৪ ॥

॥ ইতি গীতগোবিন্দে বাসকসজ্জাবর্ণনে কুণ্ঠবৈকুণ্ঠো নাম ষষ্ঠঃ সর্গঃ ॥

।।তি

হেপ্তেৰ্{ ॥ সপ্তমঃ সর্গঃ ॥}

{ ॥ নাগরনারায়ণঃ ॥}

অত্রান্তরে চ কুলটাকুলবত্ৰপাত-

সংজাতপাতক ইব স্ফুটলাঙ্ঘনশ্রীঃ ।

বৃন্দাবনান্তরমদীপযদংশুজালৈ-

दिङ्मुन्दरीवदनचन्दनविन्दुरिन्दुः ॥ ४५ ॥

प्रसरति शशधरविम्बे विहितविलम्बे च माधवे विधुरा ।

विरचितविविधविलापं सा परितापं चकारोक्तेः ॥ ४६ ॥

{॥ गीतम् १७ ॥}

कथितसमयेऽपि हरिरहं न ययौ वनम् ।

मम विफलमिदममलरूपमपि यौवनम् ॥

यामि हे कमिह शरणं सखीजनवचनवञ्छिता ॥ १ ॥

यदनुगमनाय निशि गहनमपि शीलितम् ।

तेन मम हृदयमिदमसमशरकीलितम् ॥ २ ॥ यामि हे

मम मरणमेव वरमतिवितथकेतना ।

किमिह विषहामि विरहानलमचेतना ॥ ३ ॥ यामि हे

मामहं विधुरयति मधुरमधुयामिनी ।

कापि हरिमनुभवति कृतसुकृतकामिनी ॥ ४ ॥ यामि हे

अहं कलयामि बलयादिमणीभूषणम् ।

हरिविरहदहनवहनेन बहुदूषणम् ॥ ५ ॥ यामि हे

কুসুমসুকুমারতনুমতনুশরলীলয়া ।

স্রগপি হৃদি হন্তি মামতিবিষমশীলয়া ॥ ৬ ॥ যামি হে

অহমিহ নিবসামি ন গণিতবনবেতসা ।

স্মরতি মধুসূদনো মামপি ন চেতসা ॥ ৭ ॥ যামি হে

হরিচরণশরণজয়দেবকবিভারতী ।

বসতু হৃদি যুবতিরিব কোমলকলাবতী ॥ ৮ ॥ যামি হে

তৎকিং কামপি কামিনীমভিসৃতঃ কিং বা কলাকৈলিভি-

বদেধা বন্ধুভিরন্ধকারিণি বনোপান্তে কিমু ভ্রাম্যতি ।

কান্তঃ ক্লান্তমনা মনাগপি পথি প্রস্থাতুমেবাম্ফমঃ

সংকেতীকৃতমঙ্গুবঙ্গুললতাকুঞ্জেহপি যন্নাগতঃ ॥ ৪৭ ॥

অথাগতং মাধবমন্তরেণ

সখীমিযং বীক্ষ্য বিষাদমূকাম্ ।

বিশঙ্কমনা রমিতং কযাপি

জনাদনং দৃষ্টবদেতদাহ ॥ ৪৮ ॥

{ ॥ গীতম্ ১৪ ॥ }

স্মরসমরোচিতবিরচিতবেশা ।

গলিতকুসুমদরবিলুলিতকেশা ॥

कापि मधुरिपुणा विलसति युवतिरधिकगुणा ॥ १ ॥

हरिपरिरञ्जनबलितविकारा ।

कुचकलशोपरि तरलितहारा ॥ २ ॥ कापि मधुरिपुणा

विचलदलकललिताननचन्द्रा ।

तदधरपानरभसकृततन्द्रा ॥ ३ ॥ कापि मधुरिपुणा

चङ्गलकुण्डलदलितकपोला ।

मुखरितरशनजघनगलितलोला ॥ ४ ॥ कापि मधुरिपुणा

दयितविलोकितलज्जितहसिता ।

बहुविधकूजितरतिरसरसिता ॥ ५ ॥ कापि मधुरिपुणा

विपुलपुलकपथुवेपथुभङ्गा ।

श्वसितनिमीलितविकसदनङ्गा ॥ ६ ॥ कापि मधुरिपुणा

श्रमजलकण्ठरसुभगशरीरा ।

परिपतितोरसि रतिरगन्धरी ॥ ७ ॥ कापि मधुरिपुणा

श्रीजयदेवभणितहरिरमितम् ।

कलिकलुषं जनयतु परिशमितम् ॥ ८ ॥ कापि मधुरिपुणा

বিরহপাণ্ডুরারিমুখাম্বুজ-

দ্যতিরিয়ং তিরয়ন্নপি বেদনাম্ । var চেতনাম্

বিধুরতীব তনোতি মনোভুবঃ

সুহৃদয়ে হৃদয়ে মদনব্যথাম্ ॥ ৪৯।

{॥ গীতম্ ১৫ ॥}

সমুদিতমদনে রমণীবদনে চুম্বনবলিতাধরে ।

মৃগমদতিলকং লিখতি সপুলকং মৃগমিব রজনীকরে ॥

রমতে যমুনাপুলিনবনে বিজয়ী মুরারিরধুনা ॥ ১ ॥

ঘনচয়রুচিরে রচয়তি চিকুরে তরলিততরুগাননে ।

কুরবককুসুমং চপলাসুষমং রতিপতিমৃগকাননে ॥ ২ ॥ রমতে

ঘটযতি সুঘনে কুচযুগগগনে মৃগমদরুচিরুষিতে ।

মণিসরমমলং তারকপটলং নখপদশশিভূষিতে ॥ ৩ ॥ রমতে

জিতবিসশকলে মৃদুভুজযুগলে করতলনলিনীদলে ।

মরকতবলয়ং মধুকরনিচয়ং বিতরতি হিমশীতলে ॥ ৪ ॥ রমতে

রতিগৃহজঘনে বিপুলাপঘনে মনসিজকনকাসনে ।

মণিময়রসনং তোরণহসনং বিকিরতি কৃতবাসনে ॥ ৫ ॥ রমতে

চরণকিসলযে কমলানিলযে নখমণিগণপূজিতে ।

বহিরপবরণং যাবকভরণং জনযতি হৃদি যোজিতে ॥ ৬ ॥ রমতে

রমযতি সুদৃশং কামপি সুভৃশং খলহলধরসোদরে ।

কিমফলমবসং চিরমিহ বিরসং বদ সখি বিটপোদরে ॥ ৭ ॥ রমতে

ইহ রসভগনে কৃতহরিগুণে মধুরিপুপদসেবকে ।

কলিযুগচরিতং ন বসতু দুরিতং কবিন্ পজযদেবকে ॥ ৮ ॥ রমতে

নাযাতঃ সখি নির্দযো যদি শঠস্বং দৃতি কিং দূষসে

স্বচ্ছন্দং বহুবল্লভঃ স রমতে কিং তত্র তে দূষণম্ ।

পশ্যাদ্য প্রিয়সঙ্গমায় দযিতস্যাকৃষ্যমাণং গুণৈ-

রুৎকণ্ঠাতিভরাদিব স্মৃটদিদং চেতঃ স্বয়ং যাস্যতি ॥ ৫০ ॥

{॥ গীতম্ ১৬ ॥}

অনিলতরলকুবলযনযনেন ।

তপতি ন সা কিসলযশযনেন ॥

সখি যা রমিতা বনমালিনা ॥ ১ ॥

বিকসিতসরসিজললিতমুখেণ ।

স্মৃটতি ন সা মনসিজবিশিখেণ ॥ ২ ॥ সখি যা

অমৃতমধুরমৃদুতরবচনেন ।

জ্বলতি ন সা মলযজপবনেন ॥ ৩ ॥ সখি যা

স্থলজলরুহরুচিকরচরণেন ।

লুঠতি ন সা হিমকরকিরণেন ॥ ৪ ॥ সখি যা

সজলজলদসমুদযরুচিরেণ ।

দলতি ন সা হৃদি বিহরভরেণ ॥ ৫ ॥ সখি যা var – চিরবিরহেণ

কনকনিকষরুচিশুচিবসনেন ।

শ্বসিতি ন সা পরিজনহসনেন ॥ ৬ ॥ সখি যা

সকলভুবনজনবরতরুণেন ।

বহতি ন সা রুজমতিকরুণেন ॥ ৭ ॥ সখি যা

শ্রীজযদেবভণিতবচনেন ।

প্রবিশতু হরিরপি হৃদযমনেন ॥ ৮ ॥ সখি যা

মনোভবানন্দন চন্দনানিল

প্রসীদ রে দক্ষিণ মুঞ্চ বামতাম্ ।

ক্ষণং জগৎপ্রাণ বিধায় মাধবং

পুরো মম প্রাণহরো ভবিষ্যসি ॥ ৫১ ॥

रिपुरिव सखीसंवसोऽयं शिखीव हिमानिलो
विषमिव सुधारश्चिर्यस्मिन्दूनोति मनोगते ।
हृदयमदये तस्मिन्नेव पुनर्बलते बलात्
कुबलयदृशां वामः कामो निकामनिरङ्कुशः ॥ ५२ ॥

बाधां विधेहि मलयानिल पङ्कबाण
प्राणान्गृहाण न गृहं पुनराश्रयिष्ये ।
किं ते कृतान्तभगिनि क्षमया तरङ्गे-
रङ्गानि सिङ्ग मम शाम्यतु देहदाहः ॥ ५३ ॥

प्रातर्नीलनिद्यालमच्युतमूरस्संवतीतपीताम्बरं
राधायाम्चकितं विलोक्य हसति स्वैरं सखीमण्डले ।
ब्रीलाचङ्गलमङ्गलं नयनयोराराधाय राधानने
गूढं स्मरमुखोऽयमस्तु जगदानन्दाय नन्दान्नजः ॥ ५४ ॥

॥ इति गीतगोविन्दे विप्रलब्धावर्णने नागनारायणो नाम सप्तमः सर्गः ॥

इति

हेष्टेर्{॥ अष्टमः सर्गः ॥}

{॥ विलम्ब्यलम्बीपतिः ॥}

अथ कथमपि यामिनीं विनीय

स्मरशरजर्जरितापि सा प्रभाते ।

अनुनयवचनं वदन्तमग्रे

প্রণতমপি প্রিয়মাহ সাভ্যসূযম্ ॥ ৫৫ ॥

{॥ গীতম্ ১৭ ॥}

রজনিজনিতগুরুজাগররাগকষাযিতমলসনিবেশম্ ।

বহতি নয়নমনুরাগমিব স্ফুটমুদিতরসাভিনিবেশম্ ॥

হরিহরি যাহি মাধব যাহি কেশব মা বদ কৈতববাদং

তামনুসর সরসীরুহলোচন যা তব হরতি বিষাদম্ ॥ ১ ॥

কজ্জলমলিনবিলোচনচুম্বনবিরচিতনীলিমরুপম্ ।

দশনবসনমরুণং তব কৃষ্ণ তনোতি তনোরনুরুপম্ ॥ ২ ॥ যাহি মাধব

বপূরনুহরতি তব স্মরসঙ্গারখনখরক্ষতরেখম্ ।

মরকতশকলকলিতকলধৌতলিপিরেব রতিজয়লেখম্ ॥ ৩ ॥ যাহি মাধব

চরণকমলগলদলক্তকসিক্তমিদং তব হৃদযমুদারম্ ।

দর্শ্যতীব বহির্মদনদ্রমনবকিসলযপরিবারম্ ॥ ৪ ॥ যাহি মাধব

দশনপদং ভবদধরগতং মম জনযতি চেতসি খেদম্ ।

কথযতি কথমধুনাপি ময়া সহ তব বপুরেতদভেদম্ ॥ ৫ ॥ যাহি মাধব

বহিরিব মলিনতরং তব কৃষ্ণ মনোহপি ভবিষ্যতি নূনম্ ।

कथमथ वञ्चयसे जनमनुगतमसमशरञ्जरदनम् ॥ ६ ॥ याहि माधव

भ्रमति भवानबलाकबलाय वनेषु किमत्र विचित्रम् ।

प्रथयति पूतनिकैव बधूबधनिर्दयबालचरित्रम् ॥ ७ ॥ याहि माधव

श्रीजयदेवभणितरतिवञ्चितखण्डितयुवतिविलापम् ।

शृणुत सुधामधुरं विबुधा विबुधालयतोऽपि दुरापम् ॥ ८ ॥ याहि माधव

तदेवं पश्यान्त्याः प्रसरदनुरागं बहिरिव

प्रियापादालङ्घ्यरितमरुणच्छायाहृदयम् ।

ममाद्य प्रथ्यातप्रणयभरभङ्गेन कितव

त्वदालोकः शोकादपि किमपि लज्जां जनयति ॥ ९ ॥

अन्तर्मोहनमौलिघूर्णनचलानन्दारविश्रंसनः

स्तम्भाकर्षणलोचनोऽसवमहामन्त्रः कुरङ्गीदृशाम् ।

दृप्यद्दानवदूयमानदिविषदूर्वारदूर्वेदना-

दधुंसः कंसरिपोः प्ररोपयतु वः श्रेयांसि वंशीरवः ॥ १० ॥

इति गीतगोविन्दे खण्डितावर्गने विलम्ब्यलम्बीपतिर्नाम अष्टमः सर्गः ॥

॥ति

ॐहंतेर्{॥ नवमः सर्गः ॥}

{॥ मन्दमुकुन्दः ॥}

तामथ मन्मथखिन्नां

रतिरसभिन्नां विषादसम्पन्नम् ।

var – अथ तां मन्मथखिन्नां रतिरसभिन्नां विषादसम्पन्नम्

अनुचिन्तितहरिचरितां

कलहान्तरितामुवाच सखी ॥ ५८ ॥

{॥ गीतम् १८ ॥}

हरिरभिसरति बहति मधुपवने ।

किमपरमधिकसुखं सखि भूवने ॥

माधवे मा कुरु मानिनि मानमये ॥ १ ॥

तालफलादपि गुरुमतिसरसम् ।

किं विफलीकुरुषे कुचकलशम् ॥ २ ॥ माधवे

कति न कथितमिदमनुपदमचिरम् ।

मा परिहर हरिमतिशयरुचिरम् ॥ ३ ॥ माधवे

किमिति विषीदसि रौदधिषि विकला ।

विहसति युवतिसत्ता तव सकला ॥ ४ ॥ माधवे

मृदूनलनीदलशीतलशयने ।

हरिमवलोकय सफलय नयने ॥ ५ ॥ माधवे

जनयसि मनसि किमिति गुरुत्वेदम् ।

शृणु मम वचनमनीहितभेदम् ॥ ६ ॥ माधवे

हरिरुपयातु वदतु बह्मधुरम् ।

किमिति करोषि हृदयमतिविधुरम् ॥ ७ ॥ माधवे

श्रीजयदेवभणितमतिललितम् ।

सुखयतु रसिकजनं हरिचरितम् ॥ ८ ॥ माधवे

स्निग्धे यत्परुषासि यत्प्रणमति स्तब्धासि यद्वागिनि

द्वेषस्थासि यद्वन्मुखे विमुखतां यातासि तस्मिन्प्रिये ।

तद्वक्तुं विपरीतकारिणि तव श्रीखण्डार्चा विषयं var - युक्तं तद्

शीतांशुस्तपनो हिमं हतवहः क्रीडामुदो यातनाः ॥ ५९ ॥

सान्द्रानन्दपूरन्दरादिविषद्वन्दैरमन्दादरा-

दानश्रैर्मकुटेन्द्रनीलमणिभिः सन्दर्शितेन्दिरम् ।

स्वच्छन्दं मकरन्दसुन्दरगलान्दाकिनीमेदुरं

श्रीगोविन्दपदारविन्दमशुभङ्गनाय वन्दामहे ॥ ६० ॥

॥ ইতি গীতগোবিন্দে কলহাস্তরিতাবর্ণনে মন্দমুকুন্দো নাম নবমঃ সর্গঃ ॥

।তি

হেপ্তেৰ্{{ ॥ দশমঃ সর্গঃ ॥}}

{{ ॥ চতুরচতুৰ্ভুজঃ ॥}}

অত্রান্তরে মঙ্গরোষবশামসীম-

নিঃশ্বাসনিঃসহমুখীং সুমুখীমুপেত্য । var - সমুপেত্য রাধাম্

সব্রীডমীক্ষিতসখীবদনাং দিনান্তে

সানন্দগদগদপদং হরিরিত্যুবাচ ॥ ৬১ ॥ var - বিদং

{{ ॥ গীতম্ ১৯ ॥}}

বদসি যদি কিংচিদপি দন্তরুচিকৌমুদী

হরতি দরতিমিরমতিঘোরম্ ।

স্মুরদধরসীধবে তব বদনচন্দ্রমা

রোচযতি লোচনচকোরম্ ॥

প্রিয়ে চারুশীলে মুগ্ধ মযি মানমনিদানং

সপদি মদনানলো দহতি মম মানসং

দেহি মুখকমলমধুপানম্ ॥ ১ ॥

সত্যমেবাসি যদি সুদতি মযি কোপিনী

দেহি খরনখরশরঘাতম্ ।

ঘটয ভূজবন্ধনং জনয রদখণ্ডনং

येन वा भवति सुखजातम् ॥ २ ॥ प्रिये चारुशीले

त्वमसि मम भूषणं त्वमसि मम जीवनं

त्वमसि मम भवजलधिरत्नम् ।

भवतु भवतीह मयि सततमनोरोधिनी

तत्र मम हृदयमतिथत्नम् ॥ ३ ॥ प्रिये चारुशीले

नीलनलिनाभमपि तस्मिन् तव लोचनं

धारयति कोकनदरूपम् ।

कुसुमशरवाणभावेन यदि रञ्जयसि

कृष्णमिदमेतदनुरूपम् ॥ ४ ॥ प्रिये चारुशीले

स्फुरतु कुचकुसुमयोरुपरि मणिमञ्जरी

रञ्जयतु तव हृदयदेशम् ।

रसतु रशनापि तव घनजघनमण्डले

घोषयतु मन्त्रनिदेशम् ॥ ५ ॥ प्रिये चारुशीले

स्थलकमलगङ्गानं मम हृदयरङ्गनं

जनितरतिरङ्गपरभागम् ।

तत्र मसृगवाणि करवाणि पदपङ्कजं var – चरणद्वयं

सरसलसदलञ्जकरागम् ॥ ६ ॥ प्रिये चारुशीले

स्मरगरलखगुनं मम शिरसि मगुनं

देहि पदपल्लवमुदारम् ।

अलति मयि दारुणो मदनकदनारुणो var – नानलो

हरतु तदुपाहितविकारम् ॥ ७ ॥ प्रिये चारुशीले

इति चटुलचाटुपटुचारु मुरवैरिणो

राधिकामधि वचनजातम् ।

जयति पद्मावतीरमणजयदेवकवि-

भारतीभणितमितिगीतम् ॥ ८ ॥ प्रिये चारुशीले

परिहर कृततश्चेक शङ्कां त्वया सततं घन-

स्तनजघनयाक्रान्ते स्थान्ते परानवकाशिनि ।

विशति वितनोरन्यो धन्यो न कोऽपि ममान्तरं

स्तनभरपरीरन्तारन्ते विधेहि विधेयताम् ॥ ७२ ॥

मुक्ते विधेहि मयि निर्दयदन्तदंश-

दोर्बल्लिवन्धनिविडस्तनपीडनानि ।

चण्डि त्वमेव मुदमङ्ग न पङ्गुबाण-

चण्डालकाण्डलनादसवः प्रयास्तु ॥ ७३ ॥

व्यथयति वृथा मौनं तस्मिन् प्रपङ्गय पङ्गुमं

तरुणि मधुरालापैस्तपं विनोदय दृष्टिभिः ।

सुमुखि विमुखीभावः तावद्विमुखं न मुखं मां var - वक्ष्य

स्वयमतिशयस्निग्धो मुक्ते प्रियोऽहमुपस्थितः ॥ ७४ ॥

बन्धुकद्व्यतिबान्धवोऽयमधरः स्निग्धो मधुकच्छवि-

गण्डुश्चण्डि चकास्ति नीलनलिनश्रीमोचनं लोचनम् ।

नासाभ्येति तिलप्रसूनपदवीं कुन्दाभदास्ति प्रिये

प्रायस्त्रनुत्थसेवया विजयते विश्वं स पुष्पायुधः ॥ ७५ ॥

दृशौ तव मदालसे वदनमिन्दुसन्दीपकं var - मत्याश्रितं

गतिर्जनमनोरमा विधुतरस्तमूरुद्वयम् ।

रतिस्तव कलावती रुचिरचित्रलेखे क्रवा-

बहो विबुधयौवनं बहसि तस्मै पृथ्वीगता ॥ ७६ ॥

शशिमुखि तव भाति भङ्गुरभ्रयुर्वजनमोहनकरालकालसर्पी ।

तद्वदितविषभेषजं त्विहैका त्वदधरशीथुसुधैव भाग्यभोग्या ॥ ७७ ॥

प्रीतिं वस्तुनूतां हरिः कुबलयापीडेन सार्धं रणे var - सा प्रीतिं तनूतां

राधापीनपयोधरस्मरणकृङ्कुस्तेन सस्तेदवान् ।

यत्र शिद्यति मीलति ऋणमभूतिः ऋणद्विपेऽपि ऋणात्

कंससयाथ बले जितं जितमिति व्यामोहकोलाहलः ॥ ७८ ॥

var - : last 2 lines

পত্রে বিভ্যতি মীলতি ক্ষণমপি ক্ষিপ্রং তদালোকনাদ্-
ব্যামোহেন জিতং জিতং জিতমিতি ব্যালোলকোলাহলঃ ॥

॥ ইতি শ্রীগীতগোবিন্দে মানিনীবর্ণনে চতুরচতুৰ্ভুজো নাম দশমঃ সর্গঃ ॥

।তি

হেপ্তেৰ্{{ ॥ একাদশঃ সর্গঃ ॥}}

{{ ॥ সানন্দদামোদরঃ ॥}}

সুচিরমনুনয়েন প্রীণযিত্বা মৃগাক্ষীং

গতবতি কৃতবেশে কেশবে কুঙ্কশয্যাম্ ।

রচিতরুচিরভূষাং দৃষ্টিমোষে প্রদোষে

স্মরতি নিরবসাদাং কাপি রাধাং জগাদ ॥ ৬৯ ॥

{{ ॥ গীতম্ ২০ ॥}}

বিরচিতচাটুবচনরচনং চরণে রচিতপ্রণিপাতম্ ।

var - : বিরচিতচাটুবচনেন চরণরচিতপ্রণিপাতম্

সম্প্রতি মঞ্জুলবঞ্জুলসীমনি কেলিশয়নমনুযাতম্ ॥

মুঞ্চে মধুমথনমনুগতমনুসর রাধিকে ॥ ১ ॥

ঘনজঘনস্তনভারভরে দরমস্বরচরণবিহারম্ ।

মুখরিতমণীমঞ্জীরমুপৈহি বিধেহি মরালবিকারম্ ॥ ২ ॥ মুঞ্চে

শৃণু রমণীয়তরং তরুণীজনমোহনমধুরিপুৰাবম্ ।

কুসুমশরাসনশাসনবেদিনি পিকনিকরে ভজ ভাবম্ ॥ ৩ ॥ মুঞ্চে var – বন্দিনি

অনিলতরলকিসলযনিকরেণ করেণ লতানিকুরম্বম্ ।

প্রেরণমিব করভোরু করোতি গতিং প্রতিমুঞ্চ বিলম্বম্ ॥ ৪ ॥ মুঞ্চে

স্মুরিতমনজ্ঞাতরজ্ঞাবশাদিব সূচিতহরিপরিরম্বম্ ।

পৃচ্ছ মনোহরহারবিমলজলধারমমুং কুচকুম্ভম্ ॥ ৫ ॥ মুঞ্চে

অধিগতমখিলসখীভিরিদং তব বপূরপি রতিরণসজ্জম্ ।

চণ্ডি রণিতরশনারবডিণ্ডিমমভিসর সরসমলজ্জম্ ॥ ৬ ॥ মুঞ্চে

স্মরশরসুভগনখেন করেণ সখীমবলম্ব্য সলীলম্ । var – সখীমবলম্ব্য করেণ

চল বলযক্ৰণীতৈরববোধয হরমপি নিজগতিশীলম্ ॥ ৭ ॥ মুঞ্চে

শ্রীজযদেবভণিতমধরীকৃতহারমুদাসিতবামম্ ।

হরিবিনিহিতমনসামধিতিষ্ঠতু কণ্ঠতটীমবিরামম্ ॥ ৮ ॥ মুঞ্চে

সা মাং দ্রক্ষ্যতি বক্ষ্যতি স্মরকথাং প্রত্যঙ্গমালিঙ্গনৈঃ

প্রীতিং যাস্যতি রংস্যতে সখি সমাগত্যেতি চিন্তাকুলঃ ।

স ত্বাং পশ্যতি বেপতে পুলকযত্যানন্দতি স্বিদ্যতি

প্রত্যাঙ্গচ্ছতি মূৰ্ছতি স্থিরতমঃপুঞ্জে নিকুঞ্জে প্রিয়ঃ ॥ ৭০ ॥

অঙ্কোনিম্বিপদঙ্কনং শ্রবণযোস্তাপিচ্ছগুচ্ছাবলীং
মৃণ্মি শ্যামসরোজদাম কুচযোঃ কন্তুরিকাপত্রকম্ ।
ধূতানামভিসারসত্বরহদাং বিষৃজ্জিকুঞ্জে সখি
ধ্বান্তং নীলনিচোলচারু সুদৃশাং প্রত্যঙ্গমালিঙ্গতি ॥ ৭১ ॥

কাশ্মীরগৌরবপুষামভিসারিকাণাম্
আবদধরেখমভিতো রুচিমঙ্কুরীভিঃ ।
এতত্তমালদলনীলতমং তমিস্রং
তৎপ্রমহেমনিকষোপলতাং তনোতি ॥ ৭২ ॥

হারাবলীতরলকাঙ্কনকাঙ্কিদাম-
কেযূরকঙ্কণমণিহ্রতিদীপিতস্য ।
দ্বারে নিকুঞ্জনিলযস্য হরিং নিরীক্ষ্য
ব্রীডাবতীমথ সখী নিজগাহ রাধাম্ ॥ ৭৩ ॥

{॥ গীতম্ ২১ ॥}

মঙ্কুরকুঙ্কতলকেলিসদনে ।
বিলস রতিরভসহসিতবদনে ॥

প্রবিশ রাধে মাধবসমীপমিহ ॥ ১ ॥

নবভবদশোকদলশযনসারে ।

বিলস কুচকলশতরলহারে ॥ ২ ॥ প্রবিশ

কুসুমচয়রচিতশুচিবাসগেহে ।

বিলস কুসুমসুকুমারদেহে ॥ ৩ ॥ প্রবিশ

চলমলযবনপবনসুরভিশীতে ।

বিলস রসবলিতললিতগীতে ॥ ৪ ॥ প্রবিশ

মধুমুদিতমধুপকুলকলিতরাবে ।

বিলস মদনরসসরসভাবে ॥ ৫ ॥ প্রবিশ var – রভস

মধুরতরপিকনিকরনিনদমুখরে ।

বিলস দশনরুচিরুচিরশিখরে ॥ ৬ ॥ প্রবিশ

বিতত বহুবল্লিনবপল্লবঘনে ।

বিলস চিরমলসপীনজঘনে ॥ ৭ ॥ প্রবিশ

বিহিতপদ্মাবতীসুখসমাজে ।

ভগতি জয়দেবকবিরাজে ।

কুরু মুরারে মঙ্গলশতানি ॥ ৮ ॥ প্রবিশ

ত্বাং চিত্তেন চিরং বহন্নয়মতিশ্রান্তো ভৃশং তাপিতঃ

কন্দর্পেণ তু পাতুমিচ্ছতি সুধাসম্বাধবিস্বাধরম্ ।

অস্যাঙ্গং তদলংকুরু ক্ষণমিহ ভূক্ষেপলক্ষ্মীলব-

ক্রীতে দাস ইবোপসেবিতপদাস্তোজে কুতঃ সম্ভবঃ ॥ ৭৪ ॥

সা সসাম্বাসসানন্দং গোবিন্দে লোললোচনা ।

সিঙ্খানা মঞ্জুমঞ্জীরং প্রবিবেশ নিবেশনম্ ॥ ৭৫ ॥

{॥ গীতম্ ২২ ॥}

রাধাবদনবিলোকনবিকসিতবিবিধবিকারবিভঙ্গম্ ।

জলনিধিমিব বিধুমণ্ডলদর্শনতরলিততুঙ্গতরঙ্গম্ ॥

হরিমেকরসং চিরমভিলষিতবিলাসং

সা দদার্শ গুরুহর্ষবশংবদবদনমনঙ্গনিবাসম্ ॥ ১ ॥

হারমমলতরতারমুরসি দধতং পরিরভ্য বিদূরম্ ।

স্মৃটতরফেনকদম্বকরস্বিতমিব যমুনাজলপূরম্ ॥ ২ ॥ হরিমেকরসং

শ্যামলমৃদুলকলেবরমণ্ডলমধিগতগৌরদুকূলম্ ।

নীলনলিনমিব পীতপরাগপটলভরবলযিতমূলম্ ॥ ৩ ॥ হরিমেকরসং

তরলদৃগ্জলচলনমনোহরবদনজনিতরতিরাগম্ ।

স্মৃটকমলোদরখেলিতখঙ্কনযুগমিব শরদি তডাগম্ ॥ ৪ ॥ হরিমেকরসং

বদনকমলপরিশীলনমিলিতমিহিরসমকুণ্ডলশোভম্ ।

স্মিতরুচিরুচিরসমুদ্রসিতাধরপল্লবকৃতরতিলোভম্ ॥ ৫ ॥ হরিমেকরসং

শশিকিরণচ্ছুরিতোদরজলধরসুন্দরসকুসুমকেশম্ ।

তিমিরোদিতবিধুমণ্ডলনির্মলমলয়জতিলকনিবেশম্ ॥ ৬ ॥ হরিমেকরসং

বিপুলপুলকভরদন্তুরিতং রতিকেলিকলাভিরধীরম্ ।

মণিগণকিরণসমূহসমুজ্জ্বলভূষণসুভগশরীরম্ ॥ ৭ ॥ হরিমেকরসং

শ্রীজয়দেবভণিতবিভবদ্বিগুনীকৃতভূষণভারম্ ।

প্রণমত হৃদি সুচিরং বিনিধায় হরিং সুকৃতোদয়সারম্ ॥ ৮ ॥ হরিমেকরসং

var – হৃদি সুচিরং বিনিধায় হরিং

অতিক্রম্যাপাঙ্গং শ্রবণপথপর্যন্তগমন–

প্রয়াসেনেবাক্ষোস্তরলতরতারং পতিতযোঃ ।

ইদানীং রাধায়াঃ প্রিয়তমসমালোকসময়ে

পপাত স্বেদাম্বুপ্রসর ইব হর্ষাশ্রনিকরঃ ॥ ৭৬ ॥

ভবন্ত্যাস্তল্লাস্তং কৃতকপটকণ্ঠুতিপিহিত- var – ভজন্ত্যাস্তল্লাস্তং

স্মিতং যাতে গেহাদ্বহিরবহিতালীপরিজনে ।

প্রিয়াস্যাং পশ্যন্ত্যাঃ স্মরশরসমাকূলসুভগং var – স্মরপরবশাকৃতসুভগং

সলজ্জা লজ্জাপি ব্যগমদিব দূরং মৃগদৃশঃ ॥ ৭৭ ॥

জযশ্রীবিন্যস্তৈমহিত ইব মন্দারকুসুমৈঃ
স্বয়ং সিন্দূরেণ দ্বিপৰণমুদা মুদ্রিত ইব ।
ভূজাপীডক্ৰীডাহতকুবলযাপীডকরিণঃ
প্রকীর্ণাসৃগ্নিন্দুর্জযতি ভুজদণ্ডো মুরজিতঃ ॥ ৭৮ ॥

সৌন্দর্যৈকনিধেরনঙ্গাললনালাবণ্যলীলাজুষো
রাধায়া হৃদি পঞ্চলে মনসিজকীডৈকরঙ্গস্থলে ।
রম্যোরোজসরোজখেলনরসিত্বাদাত্মনঃ খ্যাপয়ন্
ধ্যাতুর্মানসরাজহংসনিভতাং দেযান্নুকুন্দো মুদম্ ॥ ৭৯ ॥

॥ ইতি শ্রীগীতগোবিন্দে রাধিকামিলনে সানন্দদামোদরো নাইকাদশঃ সর্গঃ ॥

।তি

হেপ্তেৰ্{ ॥ দ্বাদশঃ সর্গঃ ॥ }

{ ॥ সুপ্রীতপীতাম্বরঃ ॥ }

গতবতি সখীবৃন্দেহমন্দত্রপাভরনির্ভর-

স্মরপরবশাকূতস্ফীতস্মিতস্নপিতাধরাম্ ।

সরসমনসং দৃষ্ট্বা রাধাং মুহূৰ্ণবপল্লব-

প্রসবশযনে নিষ্কিণ্ডাঙ্কীমুবাচ হরিঃ প্রিয়াম্ ॥ ৮০ ॥

{ ॥ গীতম্ ২৩ ॥ }

কিসলযশযনতলে কুরু কামিনি চরণনলিনবিনিবেশম্ ।

তব পদপল্লববৈরিপরাভবমিদমনুভবতু সুবেশম্ ॥

ক্ষণমধুনা নारायणमनुगतमनुसर राधिके ॥ १ ॥

करकमलेन करोमि चरणमहमागमितसि विदूरम् ।

क्षणमुपकुरु शयनोपरि मामिव नूपुरमनुगतिशूरम् ॥ २ ॥ क्षणमधुना

वदनसुधानिधिगलितममृतमिव रचय वचनमनुकूलम् ।

विरहमिवापनयामि पयोधररोधकमूरसि दूकूलम् ॥ ३ ॥ क्षणमधुना

प्रियपरिरञ्जणरञ्जवलिमिव पुलकितमतिदूरवापम् ।

मदूरसि कूचकलशं विनिवेशय शोषय मनसिजतापम् ॥ ४ ॥ क्षणमधुना

अधरसुधारसमुपनय भाविनि जीवय मृतमिव दासम् ।

तृषि विनिहितमनसं विरहानलदग्धवपुषमविलासम् ॥ ५ ॥ क्षणमधुना

शशिमुखि मुखरय मणिरशनागुणमनुगुणकर्णनिनादम् ।

श्रुतियुगले पिकरुतविकले मम शमय चिरादवसादम् ॥ ६ ॥ क्षणमधुना

मामतिविफलरुषा विकलीकृतमवलोकितमधुनेदम् ।

मीलितलज्जितमिव नयनं तव विरम विसृज रतिधेदम् ॥ ७ ॥ क्षणमधुना

श्रीजयदेवभणितमिदमनुपदनिगदितमधुरिपुमोदम् ।

जनयतु रसिकजनेषु मनोरमतिरसभावविनोदम् ॥ ८ ॥ क्षणमधुना

प्रत्यूहःपुलकाङ्कुरेण निविडाश्लेषे निमेषेण च
क्रीडाकृतविलोकितेहधरसुधापाने कथानमभिः ।
आनन्दाधिगमेन मनुजकलायुद्धेहपि यस्मिन्नभू-
द्धुतस्स तयोर्बभूव सुरतारक्तः प्रियं भावुकः ॥ ८१ ॥

दोर्भ्यां संयमितःपयोधरभरेणापीडितः पाणिजै-
राविद्धो दशनैः क्षताधरपुटः श्रोणीतटेनाहतः ।
हस्तेनानमितः कचेहधरसुधापानेन सम्मोहितः
कान्तः कामपि तृप्तिमाप तदहो कामस्य वामा गतिः ॥ ८२ ॥

माराङ्के रतिकेलिसंकुलरणारक्ते तया साहस-
प्रायं कान्तजयाय किञ्चिदुपरि प्रारब्धि यत्सम्भ्रमात् ।
निष्पन्दा जघनस्थली शिथिलता दोर्बल्लिरुत्कम्पितं
वक्त्रे मीलितमङ्गि पौरुषरसः स्त्रीणां कुतः सिध्यति ॥ ८३ ॥

तस्याः पाटलपाणिजाङ्कितमुरो निद्रकषाये दृशौ
निर्धूताधारशोणिमा विलूलितस्रस्तस्रजो मूर्धजाः ।
काङ्क्षीदामदरश्लथाङ्गुलमिति प्रातर्निखातैर्दृशो-
रेभिः कामशरैस्तदुत्तमभूत्पतुर्मनः कीलितम् ॥ ८४ ॥

त्वामप्राप्य मयि स्वयंवरपरां स्त्रीरौदतीरौदरे
शङ्के सुन्दरि कालकूटमपिबभूवो मृडानीपतिः ।

ইথং পূর্বকথাভিরন্যমনসা বিক্ষিপ্য বামাঙ্গুলং

রাধায়াঃ স্তনকোরকোপরি চলন্নেত্রে হরিঃ পাতু বঃ ॥ ৮৫ ॥

ব্যালোলঃ কেশপাশাস্তরলিতমলকৈঃ স্বেদলোলৌ কপোলৌ

স্পষ্টা দষ্টাধরশ্রীঃ কুচকলশরুচা হারিতা হারযষ্টিঃ ।

কাঙ্ক্ষীকাঙ্ক্ষ্যদ্ব্যাদাতাশাং স্তনজঘনপদং পাণিনা হৃচ্ছাদ্য সদ্যঃ

পশ্যন্তী চাতুরূপং তদপি বিলুলিতং স্রধরেযং ধুনোতি ॥ ৮৬ ॥

ঈষন্নীলিতদৃষ্টিমুগ্ধহাসিতং সীংকারধারাবশা-

দব্যক্তাকুলকেলিকাকুবিকসদন্তাংশুধৌতাধরম্ ।

শ্বাসোৎকম্পিপয়োধরোপরি পরিষৃজ্যাংকুরঞ্জীদৃশো

var - : শান্তস্তম্বপয়োধরং ভূশপরি

হর্ষোৎকর্ষবিমুক্তনিঃস্রহতনোর্ধন্যো ধযত্যাননম্ ॥ ৮৭ ॥

অথ কান্তং রতিক্লান্তমপি মগুনবাঙ্ঘ্রায়া ।

নিজগাদ নিরাবাধা রাধা স্বাধীনভর্তৃকা ॥ ৮৮ ॥

var -

অথ সা নির্গতবাধা রাধা স্বাধীনভর্তৃকা ।

নিজগাদ রতিক্লান্তাং কান্তাং মগুনবাঙ্ঘ্রায়া ॥

ইতি সহসা সুপ্রীতং সুরতান্তে সা নিতান্তখিন্নাজ্ঞী ।

রাধা জগাদ সাদরমিদমানন্দেন গোবিন্দম্ ॥ ৮৯ ॥

{॥ গীতম্ ২৪ ॥}

কুরু যদুনন্দন চন্দনশিশিরতরেণ করেণ পয়োধরে ।

মৃগমদপত্রকমত্র মনোভবমঙ্গলকলশসহোদরে ।

নিজগাদ সা যদুনন্দনে ক্রীডতি হৃদযানন্দনে ॥ ১ ॥

অলিকুলগঙ্গুনমঙ্গুনকং রতিনায়কসায়কমোচনে ।

ত্বদধরচুস্বনলম্বিতকজ্জলমুজ্জ্বলয় প্রিয় লোচনে ॥ ২ ॥ নিজগাদ

নয়নকুরঙ্গাতরঙ্গাবিলাসনিরাসকরে শ্রুতিমণ্ডলে ।

মনসিজপাশবিলাসধরে শুভবেশ নিবেশয় কুণ্ডলে ॥ ৩ ॥ নিজগাদ

ভ্রমরচয়ং রচহযন্তমুপরি রুচিরং সুচিরং মম সন্মুখে ।

জিতকমলে বিমলে পরিকর্ময নর্মজনকমলকং মুখে ॥ ৪ ॥ নিজগাদ

মৃগমদরসবলিতং ললিতং কুরু তিলকমলিকরজনীকরে ।

বিহিতকলঙ্ককলং কমলানন বিশ্রমিতশ্রমশীকরে ॥ ৫ ॥ নিজগাদ

মম রুচিরে চিকুরে কুরু মানদ মনসিজধ্বজচামরে ।

রতিগলিতে ললিতে কুসুমানি শিখণ্ডিশিখণ্ডকডামরে ॥ ৬ ॥ নিজগাদ

সরসঘনে জঘনে মম শম্বরদারণবারণকন্দরে ।

মণিরশনাবসনাতরণানি শুভাশয বাসয সুন্দরে ॥ ৭ ॥ নিজগাদ

শ্রীজযদেববচসি রুচিরে হৃদযং সদযং কুরু মণ্ডনে ।

হরিচরণস্মরণামৃতনির্মিতকলিকলুষজ্বরখণ্ডনে ॥ ৮ ॥ নিজগাদ

রচয কুচযোঃ পত্রং চিত্রং কুরুষু কপোলযো-

ঘটিয জঘনে কাঞ্চীমণ্ড স্রজা কবরীভরম্ ।

কলয বলযশ্রেণীং পাণৌ পদে কুরু নূপুরা-

বিতি নিগতিতঃ প্রীতঃ পীতাম্বরোহপি তথাকরোত্ ॥ ৯০ ॥

পর্যঙ্গীকৃতনাগনায়কফণশ্রেণীমণীনাং গণে

সঙ্ক্ৰান্তপ্রতিবিস্বসঙ্কলনযা বিভ্রদ্বপুর্বিক্রিয়াম্ ।

পাদাস্তোরুহধারিবারিধিসুতামঙ্কাং দিদৃক্ষুঃ শতৈঃ

কাযব্যুহবিচারযন্মুপচিতাকূতো হরিঃ পাতু বঃ ॥ ৯১ ॥

যন্নিত্যৈবচনৈবিরিঞ্জগিরিজাপ্রাণেশমুখ্যৈর্মুভুঃ

নানাকারবিচারসারচতুরৈর্নাদ্যপি নিশ্চীযতে ।

তৎসর্বৈর্জযদেবকাব্যঘটিতৈস্সংসূরিসংশোধিতৈ-

রাদ্যং বস্তু চকাস্তু চেতসি পরং সারস্যসীমাজুষাম্ ॥ ৯২ ॥

যদ্গান্ধর্বকলাসু কৌশলমনুধ্যানং চ যদ্বৈষ্ণবং

যচ্ছৃঙ্গারবিবেকতত্ত্বরচনাকাব্যেষু লীলাযিতম্ ।
তৎসৰ্বং জয়দেবপণ্ডিতকবেঃ কৃষ্ণৈকতানাত্মনঃ
সানন্দাঃ পরিশোধযন্তু সুধিয়ঃ শ্রীগীতগোবিন্দতঃ ॥ ৯৩ ॥

সাধ্বী মাধ্বীকচিন্তা ন ভবতি ভবতঃ শৰ্করে কৰ্কশাসি
দ্রাক্ষে দ্রক্ষ্যন্তি কে ত্বামমৃত মৃতমসি ক্ষীরনীৰং রসস্তে ।
ব্রন্দ কান্তাধর ধরণিতলং গচ্ছ যচ্ছান্তিভাবং
যাবচ্ছৃঙ্গারসারস্বতমিহ জয়দেবস্য বিষ্ণুচাংসি ॥ ৯৪ ॥

শ্রীভোজদেবপ্রভবস্য রাধাদেবীসুতশ্রীজয়দেবকস্য । var – রামাদেবী
পরশরাদিপ্রিয়বর্গকণ্ঠে শ্রীগীতগোবিন্দকবিত্বমন্তু ॥ ৯৫ ॥

॥ ইতি শ্রীজয়দেবকৃতৌ গীতগোবিন্দে সুপ্রীতপীতাম্বরো নাম দ্বাদশঃ সর্গঃ ॥

॥ ইতি গীতগোবিন্দং সমাপ্তম্ ॥

।তি

The following additional verses are found in some editions:

at the end of Sarga 11, after gltaM 22

সানন্দং নন্দসূনুর্দিশতু মিতপদং সস্মদং মন্দমন্দং
রাধামাধায় বাহ্নোর্বিবরমনুধৃঢং পীডয়ন্ প্রীতিযোগাত্ ।
তুঙ্গৌ তস্যা উরোজাবতনুরবতনোনির্গতৌ মাস্ম ভূতাং
পৃষ্ঠং নির্ভিধ্য তস্মাদ্বলিরিতি বলিতগ্রীবমালোকয়ন্ বঃ ॥

at the end of Sarga 12

সাধূনাং স্বত এব সম্মতিরিহ স্যাদেব ভক্ত্যর্থিনাং
আলোচ্য গ্রন্থনশ্রমং চ বিদুষামস্মিন্তবেদাদরঃ ।
যে কেচিত্ পরকৃত্যপশ্ৰুতিপরাস্তানর্থযে মৎকৃতিং
ভূয়ো বীক্ষ্য বদন্তুবদ্যমিতি চেৎসা বাসনা স্তাস্যতি ॥

ইথং কেলিতলৈবীহত্য যমুনাকূলে সমং রাধয়া
তদ্রোমাবলিমৌক্তিকাবলিযুগে বেণীভ্রমং বিভ্রতি ।
তত্রাহাদিকুচপ্রয়োগফলযোল্লিঙ্গাবতোইস্তয়োৰ্-
ব্যাপারাঃ পুরুষোত্তমস্য দদতু স্ফীতাং মুদং সম্পদম্ ॥

Encoded and proofread by P. P. Narayanaswami swami at mun.ca

Proofread by PSA Easwaran

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

Last updated ত্oday

<http://sanskritdocuments.org>

Gita Govindam Lyrics in Bengali PDF

% File name : giitagovindaM.itx

% Location : doc_vishhnu

% Language : Sanskrit

% Subject : philosophy/hinduism/religion

% Transliterated by : P. P. Narayanaswami at swami at math.mun.ca

% Proofread by : P. P. Narayanaswami at swami at math.mun.ca, PSA Easwaran
% Latest update : October 1, 2010, May 10, 2015
% Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com
% Site access : <http://sanskritdocuments.org>
%
% This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study
% and research. The file is not to be copied or reposted for promotion of
% any website or individuals or for commercial purpose without permission.
% Please help to maintain respect for volunteer spirit.
%

We acknowledge well-meaning volunteers for Sanskritdocuments.org and other sites to have built the collection of Sanskrit texts.
Please check their sites later for improved versions of the texts.
This file should strictly be kept for personal use.
PDF file is generated [October 13, 2015] at Stotram Website